

PUNCTE DE VEDERE**Irakul după alegerile parlamentare și dincolo de ele****Corneliu PIVARIU**

Ultimele alegeri parlamentare din Irak, care au avut loc la 12 mai 2018, au desemnat cei 329 de membri ai Consiliului Reprezentanților - parlamentul unicameral, care la rândul său, conform constituției, alege premierul și președintele țării.

Acestea au fost inițial prevăzute să aibă loc în Septembrie 2017 dar au fost amânate ca urmare a luptelor împotriva Daesh. Între timp, în Kurdistanul irakian a fost organizat un referendum pentru independență, la care 93% au votat pentru independența față de guvernul central de la Bagdad. Ca răspuns, guvernul condus de premierul Haidar al-Abadi a închis aeroportul internațional din Erbil, a preluat controlul frontierelor între Kurdistan și țările vecine, a preluat controlul tuturor teritoriilor în dispută, inclusiv orașul Kirkuk (folosind și milițiile Hashd al-Shaabi), după care, prin negocieri s-a ajuns la anularea formală a rezultatelor referendumului.

Evidențiind frământările interne, dar și o lipsă de maturitate politică, la alegeri s-au înscris peste 200 de partide, iar la încheierea înscrierilor pe listele electorale s-au înregistrat 27 de coaliții, grupând 143 de partide, celelalte participând independent. Participarea la vot a fost cea mai scăzută de la răsturnarea regimului Saddam Hussein în 2003, fiind de numai 44,5%. Aceasta demonstrează lipsa de încredere a populației în clasa politică irakiană actuală și, într-un fel, resemnarea față de situația dificilă prin care trece țara.

Ca urmare a unor suspiciuni de fraudă, la 6 iunie parlamentul a dispus o renumărare manuală a voturilor dar, la 10 iunie, un depozit în care erau păstrate circa jumătate din buletinele de vot a ars.

Prin rezultatele obținute, nici un partid sau alianță electorală nu a obținut majoritatea pentru a putea desemna premierul și apoi forma guvernul, de aceea, la prima reuniune a parlamentului nou ales, la începutul lunii septembrie, nu a fost ales nici cel puțin noul președinte al parlamentului. Rezultate neașteptat de bune a obținut Alianța pentru Reformă (pe scurt în arabă *Sairun- înainte*), a cărei principală componentă este Partidul Islamic al Integrității (cunoscut și sub denumirea de Mișcarea Sadristă) condus de Muqtada al-Sadr, cleric șiiit cunoscut ca având o atitudine naționalistă, fiind atât împotriva Iranului cât și a SUA, dar de-a lungul timpului a demonstrat că nu este consecvent în atitudine, ceea ce a făcut și recent, când a refuzat să-l mai sprijine pe Haidar al-Abadi pentru un nou mandat, după de inițial a fost de acord. Un rol important îl vor juca reprezentanții kurzi, care au câștigat 47 de locuri și pot determina care ar putea fi coaliția de guvernare. Condiția acestora este însă ridicarea tuturor restricțiilor impuse și revenirea Kirkuk-ului în administrarea Kurdistanului.

O nouă reuniune a parlamentului nou ales a fost prevăzută pentru 15 septembrie, dar probabil nici aceasta nu va reuși să deblocheze situația, având în vedere și ultimele evoluții pe plan intern, mai ales în zona petrolieră Basra - din sudul țării unde demonstrații și ciocniri violente s-au soldat cu cel puțin 14 morți. Premierul Abadi a vizitat zona și a luat măsura creării a noi 10.000 locuri de muncă în zonă, accentuând însă disfuncționalitățile unui aparat guvernamental umflat artificial. Populația însă are nemulțumiri mult mai mari, legate de asigurarea serviciilor publice (alimentarea cu apă în principal), inegalitățile economice și șomaj. 60% din populația Irakului este sub 25 de ani, iar șomajul în rândul acestei categorii este de 20%. Economia de subsidii care caracterizează situația actuală din Irak a dus numai la redistribuirea veniturilor din petrol la diferite partide, care au pus în funcții publice adepți fideli și nu specialiști eficienți. De altfel Irakul este apreciat chiar din interior ca un stat eșuat în care guvernul central este preocupat de cum să fure resursele țării și nu cum să guverneze print-o reală împărțire a puterii, în beneficiul cetățeanului obișnuit.

La această situație internă dificilă, care va continua încă numeroși ani, se adaugă confruntarea dintre SUA și Iran pentru influențarea procesului de formare a guvernului, acțiunile generalului iranian Kasem Soleimani - șeful Pasharan și ale trimisului special al SUA pentru Coaliția Globală împotriva Daesh - Brett McGurk, sunt semne evidente ale acestei dispute. În aceste condiții, viitorul Irakului nu arată prea bine.